

JUDr. Jindřiška Syllová, CSc.

Posudek rigorózní práce

Eva Částková

Institut parlamentní imunity. Právní úprava platná v České republice v evropském kontextu

Praha, prosinec 2011

PF UK

142 str.

Autorka v rigorózní práci zpracovává podobné téma, které zároveň zpracovávala v disertační práci. Pojetí tématu v rigorózní práci je však podstatně užší a praktičtější, není zpracováván celý mandát, ale jen institut imunity. Rigorózní práce byla odevzdána dříve než práce disertační, ovšem její obhajoba nebyla z administrativních nebo praktických důvodů na straně fakulty zorganizována.

Úvodní kapitoly jsou věnovány pojmu a historickému úvodu, z čehož zejména rakouské detaily zaslouží vzhledem k dalšímu vývoji v ČSR pozornost. Zajímavá je pasáž týkající se přestupků, která souvisela s novými úkoly národních výborů při projednávání přestupků v 50. letech. Dále autorka analyzuje interpretační potíže čl. 24 Ústavy České republiky. Pokud se týká místního rozsahu indemnity, uvažuje o tom, že projevy v poslaneckých klubech nejsou výslovně chráněny, nicméně odlišná koncepce některých států tomu nenasvědčuje (Polsko, str. 25). Autorka svým názorem předchází názor Nejvyššího soudu, který rovněž ochránil poslance a jeho projevy pronesené v rámci klubu v Poslanecké sněmovně.

Přístup ESD, popisovaný v následujících pasážích, který vykládá právo v projevu uražené osoby na spravedlivý proces, je spíše vůči institutu imunity restriktivní, i když s výjimkami (A. v. UK 17. 12. 1992). Pokud se týká otázky občanskoprávní odpovědnosti za projevy, domnívá se autorka, že se na ni imunita nevztahuje, i když je to v Evropě neobvyklé (str. 33), zejména ve Velké Británii se imunita vztahuje právě na tyto úkony. Rovněž restriktivní názor uplatňuje autorka u správních deliktů. Pokud se jedná o proceduru projednávání přestupku v Mandátovém a imunitním výboru, zabývá se autorka i možností správního soudnictví, ale staví se k tomu záporně, tedy v tom smyslu, že poslanec není imunitou chráněn. Zajímavý je v této souvislosti

německý přístup, kde je poslanec chráněn pokud by mohl být správní delikt mohl být posouzen jako trestný čin.

Autorka vyhledala jak judikaturu ESLP, tak ESD, týkající se trestněprocesní imunity. Oba soudy přitom preferují omezení imunity, což zaručuje poškozenému právo na spravedlivý proces. Na str. 75 autorka popisuje pokusy o rozšíření parlamentní imunity v Itálii, což je nejdůležitější pohyb tohoto institutu v poslední době v Evropě. Italský ústavní soud rozšiřující zákon zrušil, a to u více zákonodárných pokusů. Dále autorka popisuje vývoj interpretace imunity poslanců EP. Rozhodování EP i ESD je velmi bohaté a vytváří celý systém precedenčního charakteru. Pokud se týká indemnity, EP se vyjádřil zejména k projevům difamačního charakteru, které vyjímá z indemnity jen výjimečně. U trestněprávní imunity se uplatňují teritoriální režimy, což přináší řadu komplikací.

Závěr:

Autorka se velmi podrobně vyrovnala s praktickou stránkou imunity v našem i evropském právním prostředí. Je škoda, že práci odevzdala už v r. 2011 a nemohla reflektovat poslední vývoj, který je na nové otázky velmi bohatý. Bylo by přínosné, aby nové případy komentovala při obhajobě. Doporučuji se proto věnovat případům poslanců Ratha, Škarky, Humla, zejména se soustředit na možnost vazebního stíhání poslance a na výkon trestu odnětí svobody, pokud se poslanec nevzdá mandátu.

Není vinou diplomantky, že nebyla obhajoba v pořádku odevzdané práce nařízena dříve. Domnívám se, že vzhledem k rozsahu práce je možno obhájit tuto práci i se zpožděním, zejména pokud se diplomantka v ústním podání správně postaví k současnému bouřlivému vývoji institutu imunity.

Jindřiška Syllová

7. 1. 2013

